

NARRATIVA

Jordi Mata, *El comprador*. Intr. i notes de Dolores Arbós. BROMERA, col·l. Els Nostres Autors. Alzira, 1994.

L'estiu de 1992 en aquestes mateixes pàgines saludàvem amb entusiasme l'aparició d'*Amors maleïts*, la segona novel·la de Jordi Mata (Barcelona, 1966), i situàvem la seva incipient carrera literària en una trajectòria ascendent que les següents produccions s'encarregarien de confirmar. Dos anys després d'aquells auguris Bromera li publica *El comprador* i val a dir que es confirmen fil per randa totes les expectatives que Mata havia suscitat. Així, aquesta novel·la és un pas endavant molt important (costa escriure la paraula *definitiu* en un autor que ens demostra que encara té moltes bales a la cartutxera) en la consolidació del que podríem definir com a *estil Mata*. A *El comprador* ens trobem novament amb una trama presidida per la intriga i en la qual l'argument es canalitza amb un remarcable domini de recursos cap a la resolució d'un misteri.

ASPECTES FOSCOS DE LA CIÈNCIA

Un altre dels trets comuns en l'obra de l'autor és l'interès pels aspectes foscos de la ciència, precisament aquells que la situen més a prop de la filosofia. Això dona al discurs de Jordi Mata un to ètic que mai apareix en primer pla, però que és present en el refons de totes les seves històries. La frustració de Massimo, el protagonista d'*El comprador*, esclata quan descobreix que tota la seva vida ha estat, sense saber-ho, vic-

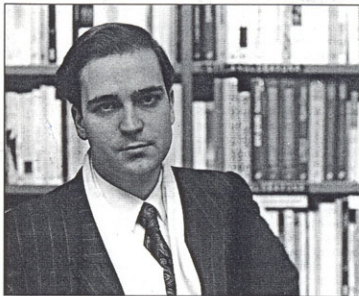
La recerca de la immortalitat

JOAN JOSEP ISERN

tima d'una conspiració maligna. Una frustració que, en resoldre's de forma traumàtica, es transforma en remordiment que acompanyarà per a tota la vida el protagonista.

Els personatges de Jordi Mata sempre van a la recerca d'un objectiu impossible: vèncer la mort. Aquest és el mòbil de la suplantació de personalitat al voltant de la qual gira la trama de *L'espòs infernal* i el del sacrifici de la protagonista de *Amors maleïts* que lluita contra una maledicció familiar del temps de la Inquisició. A *El comprador* aquesta recerca de la immortalitat la personifica Engelbert Vazza, un enigmàtic seguidor de les teories de Mesmer sobre el magnetisme dels éssers vius i de Baraduc sobre l'energia de l'ànima humana. Vazza necessita el fluid energètic d'altres persones per poder viure, però, lluny de convertir-se en un simple assassí, conviu prèviament amb les seves víctimes, els resol generosament els problemes de subsistència familiar i després, com a culminació d'aquesta peculiar ètica, les destrueix per carregar novament el seu dipòsit d'energia vital.

Com és també habitual en l'autor, *El comprador* és una no-

JORDI MATA, UNA NARRATIVA QUE ES CONSOLIDA

vel·la molt ben documentada tant sobre la Itàlia del darrer mig segle –l'acció se situa a Nàpols i s'inicia amb el règim mussoliniana–, com sobre les teories de Franz Mesmer i Hyppolite Baraduc, que, com ja s'ha dit, conformen el nucli central de la conducta d'Engelbert Vazza. L'únic aspecte en què aquest llibre divergeix dels anteriors és l'afortunat abandó d'un registre lingüístic massa encarcarat que

desmereixia el resultat final. Tret d'algun episodi argumental una mica agafat pels peïls –la trobada casual en el tren amb el cirurgià Di Lelio, per exemple–, podem afirmar que Jordi Mata ens ha deixat una novel·la molt sòlida que el jubila definitivament d'aquella ambigua i empipadora categoria en la qual no pocs escriptors de la seva edat semblen haver-se instal·lat: la d'eterna promesa literària.